TRUCS

EXPO

Las esquiras

ua expression sensibla au delà de las montanhas

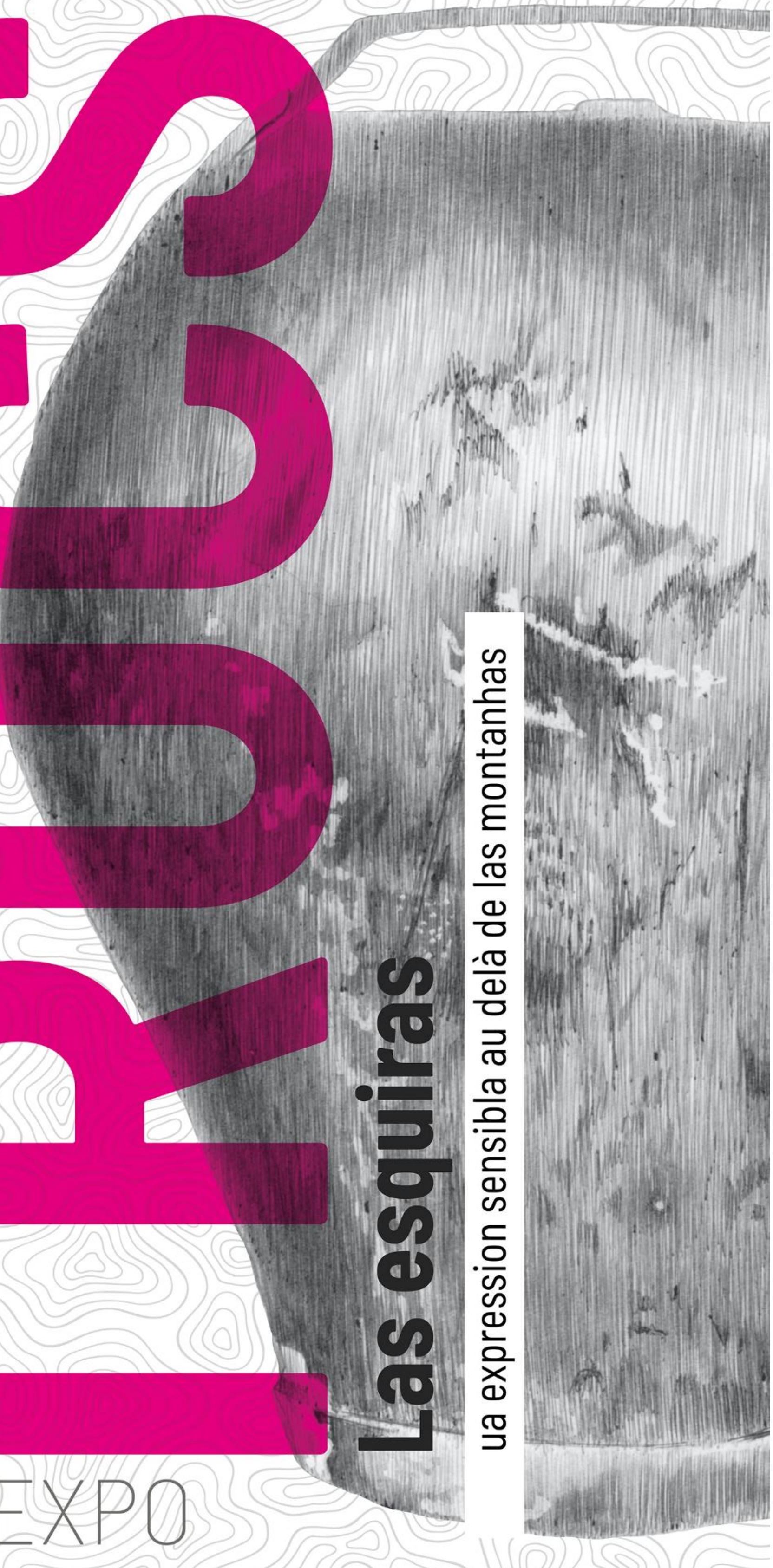

Nom - prenom

Escòla de

DIA MAINATS

Completar lo logo TRUCS en se servir de la simetria axiau.

Qué çò que simbolizan los punts ròses ?

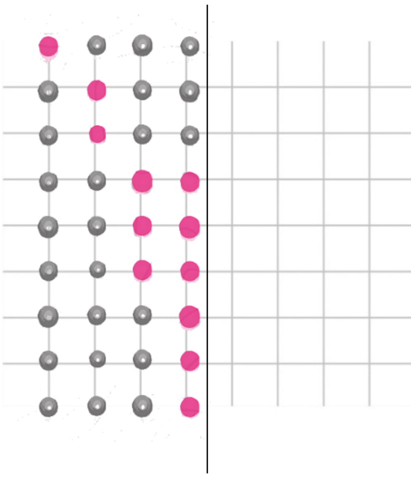

Qué çò qu'apèran lo « Pastoralisme » ?

Completar las frasas seguentas :

Comunautats pastoraus qu'an deishat traç desempuish ……………………… ans en los Pirenèus. Cada annada, en estiu, la vita en montanha qu'ei ritmada peus tropèths de ……………………… , de ……………………… , de ……………………… e de ……………………… .

A quin moment de l'annada e's hè l'amontanhatge e perqué ?

Quant e i a d'espleitacions agricòlas qui amontanhan en los Pirenèus ?

Entorneja la bona responsa

14 650 000 4 500

Ei importanta la relacion **òmi-animau-natura** e perqué ?

A qué pensas quan entenes esquiras a tindejar ?

MOTS ESTUJATS

Dens la grasilha, colorar los mots seguents :

AMONTANHAR
AULHAS
CAMPANAS
CAVALAS
CLARINAS
CRABAS
ESQUIRAS
ESTIU
IVÈRN
PASTOR
TRUCS
VACAS

A	U	L	H	A	S	I	V	È	R	N
T	R	U	C	S	Q	P	U	G	Z	R
U	V	A	C	A	S	L	T	T	Y	O
T	B	E	E	S	C	R	A	B	A	S
L	P	M	C	A	M	P	A	N	A	S
C	A	M	O	N	T	A	N	H	A	R
A	H	I	V	C	A	V	A	L	A	S
Y	C	O	E	S	Q	U	I	R	A	S
A	P	A	S	T	O	R	T	T	Z	Y
C	L	A	R	I	N	A	S	R	M	D
A	Q	Q	T	Y	E	S	T	I	U	Z

Quaus son las diferentas partidas d'ua esquira ?

La boca - La meliguèra - L'ansa - Lo tròç de cuèr - Lo còs - Lo batalh

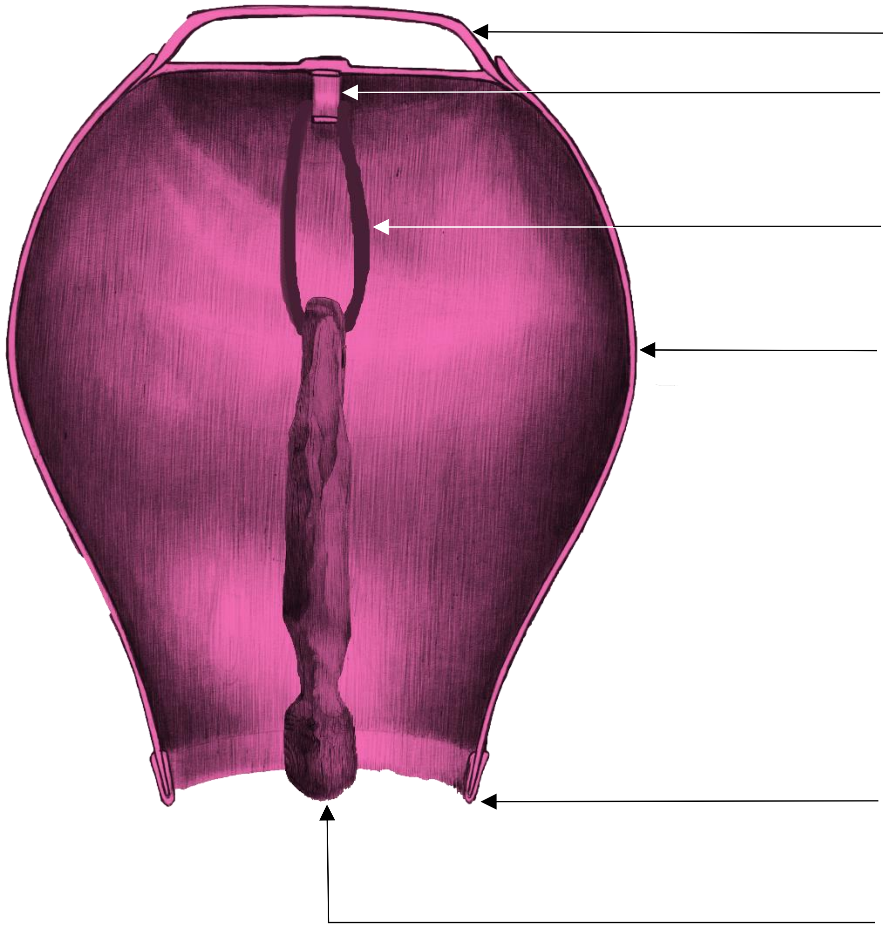

Quin s'apèra la pèça de husta, de cuèr o de plastic qui permet d'estacar l'esquira au còth de l'animau ?

Quau ei la diferéncia entre ua esquira e ua campana ?

Dessenha la que tròbas la mei beròja.

A qué serveishen las esquiras ?

Barra las maishantas responsas.

- A situar lo tropèth	- A previéner d'un dangèr
- A har a sauta prat	- A ritmar lo desplaçament
- A har beròi	- A ipnotizar los ors e los lops
- A espaurir los cans	- A balhar indicas a l'aulhèr o a l'aulhèra

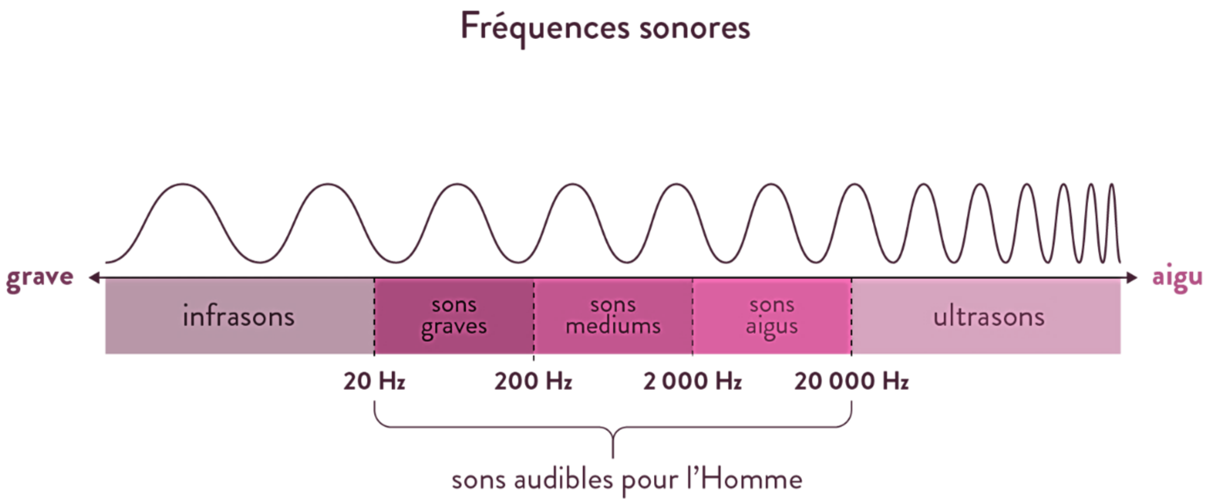

Quaus son los sons que l'estre uman ne pòt pas enténer ?

(Véder l'esquèmaací-haut)

Lo son dens l'environament : Completar lo tèxte seguent en te servir deu panèu LO SON DE LAS ESQUIRAS EN MONTANHA

Lo son qu'ei mesurat en ………………………………………… qui designa la frequéncia (lo nombre de ………………………………………………………………… per segondas). Lo son que viu de faiçon diferenta segon las susfàcias qui travèrsa e segon l'……………………………………………………………………… on se desplaça (vent, bruma baisha, arbos, penas…).

Tornar hicar dens l'òrdi las estapas de fabricacion d'ua esquira.

Plaçament de la « meliguèra »	Estapa n°......
L'equira qu'ei troçada hens papèr jornau dab trocicòts de laton	Estapa n°......
Sodatge de la boca e deus cantèrs de l'esquira	Estapa n°......
Descopatge de tòlas d'acèr	Estapa n°......
Troçatge de l'esquira dens un pan d'argela	Estapa n°......
Plegatge de la tòla sus ua bigòrna tà balhar la fòrma a l'esquira	Estapa n°......
Los pans d'argela que son deishats dens ua pèça cauhada a 100°c tà har partir l'aiga	Estapa n°......
Plegatge de las aurelhas, ajustatge de l'ansa	Estapa n°......
Lo pan d'argela qu'ei trempat dens l'aiga abans d'estar esmiutat	Estapa n°......
Los pans d'argela que son en.hornats	Estapa n°......
Polissatge e alessidatge	Estapa n°......
Cueita	Estapa n°......
Ubertura deus pans d'argela	Estapa n°......
A tu de completar	Estapa n°14

Completar lo tèxte seguent :
(Panèu LA MESA AU SON)

Que i a mei d'ua faiçon d'... e d'..

la tonalitat de l'esquira : sia en trucant suu .... de l'esquira, sia sus

la .... de l'esquira. En reprodusir lo moviment deu batalh, hèit per

l'animau qui camina, dab lo margue deu martèth, l'... que sap se

lo son ei deus bons.

Qui soi ?

Balha lo nom de l'esquira e dessenha-la.

Qu'èi ua boca bordada, un còs ventorrut e que soi jo qui hèi lo son lo mei baish deu tropèth.

Qu'èi la boca non bordada, lo men còs qu'ei alongat e que soi ua de las esquiras las mei espandidas.

Inventar ua esquira

Qu'as de la balhar un nom e de'n har la descripcion.

Quan ne son pas utilizadas tau pastoralisme, a qué pòden servir las esquiras en lo monde ?

Arreligar cada nom d'esquira au nom de la lenga correspondent.

Καμπάνα	●	●	Francés
Tintinnabulum	●	●	Italian
Esquira	●	●	Latin
Sonnaille	●	●	Occitan-gascon
Cowbell	●	●	Inglés
Esquella	●	●	Grèc
Campanaccio	●	●	Euskara
Txakurra	●	●	Catalan

Las esquiras que pòrtan sovent marcas e simbèus ancians hèits de puntilhats.
Los quaus ? Dessenha'us. (Panèu ESTETICA e SIMBÈUS)

Tornar hicar l'esquira au son animau.

En utilizar los panèus qui presentan las diferentas esquiras, que poderàs causir la qui va a cadun. Dessenha-la.

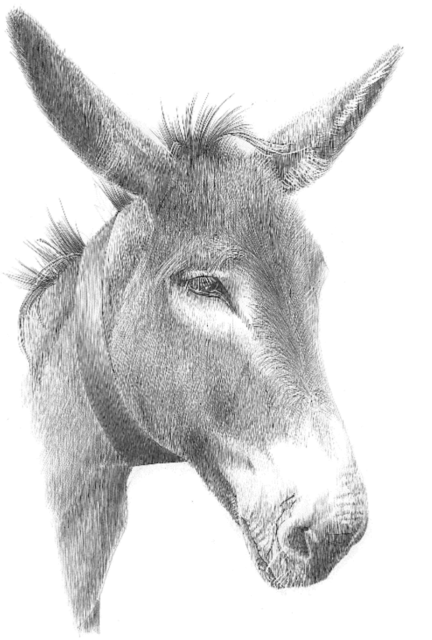

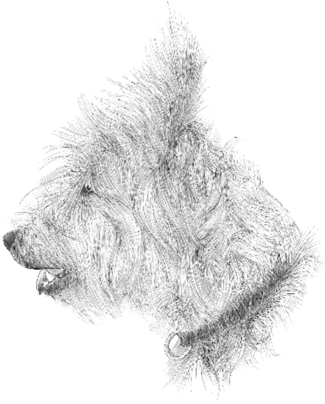

Quin hèn los pastors tà causir las esquiras deu tropèth ?

(Panèu ESQUERAR)

Dens la mustra que trobaràs fòrmas geometricas gravadas sus canaulas de husta.

En te servir deu compàs, que'n pòdes tornar har ua. A tu…

FRABRICACION D'UA ESQUIRA DE PAPÈR

Lo procèssus de fabricacion de las esquiras qu'ei un saber-har qui's transmet dens la familha DABAN desempuish 1630.

Tà t'ajudar a ne'n har ua de papèr, Maria-Tatiana que't perpausa de seguir las estapas ací-baish.
Avisa't-i, que cau concentracion, paciéncia e aplicacion.

La darrèra pagina d'aqueste liberet que pòrta lo patron de las pèças de descopar.

Utís tà fabricar : un gredon de papèr, un par de cisèus, ua pèga, ua pagina de papèr dab lo patron dessenhat.

1- Descopar las pèças 1, 2, 3, 4, e inscríver au gredon lo numèro au darrèr de cada pèça tà póder arreperar-las aisidament un còp descopadas.

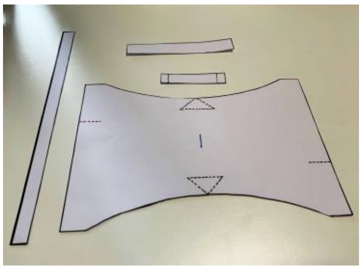

2- Préner la pèça n°1 e héner lo papèr en seguir lo trèit blu com amuishat ací. Se ei tròp complicat, demandar l'ajuda d'un adulte.

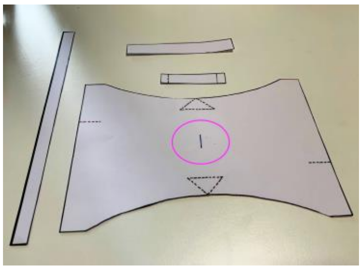

3- **Fabricacion deu còs de l'esquira**

Plegar tà har correspóner los trèits de color, l'un sus l'aute : hicar los trèits plens suus puntilhats. Pegar las partidas qui's superpausan.

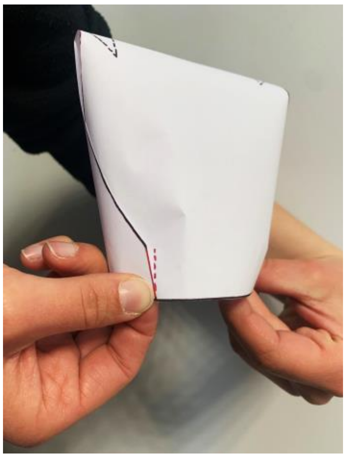

4- **Fabricacion de las aurelhas**

Plegar suus puntilhets tà formar las aurelhas.

5- **Fabricacion e intallacion de la « meliguèra »**

Préner la pèça n°2 e plegar suus puntilhets, puish en dus, shens tròp marcar lo plec, tà har-la passar dens la henuda (hèita a l'estapa 1) qui's tròba suu haut deu còs de l'esquira.

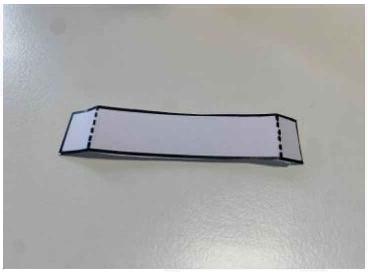

vista de l'interior

6- Rebàter las extremitats suus dessús e pegar-las.

7- **Bordatge de la boca**

Préner la pèça n°3, plegar-la en dus dens lo sens de la longor.

En·hicar-la sus la basa de l'esquira tà ne'n har lo torn e pegar-la.

8- **Installacion de l'ansa**

Préner la pèça n°4 e fixar-la tà har l'ansa.

Lo còs de l'esquira qu'ei acabat, que't demora de't trobar o de't fabricar un batalh, shens desbrombar d'estacà'u a la « meliguèra ».
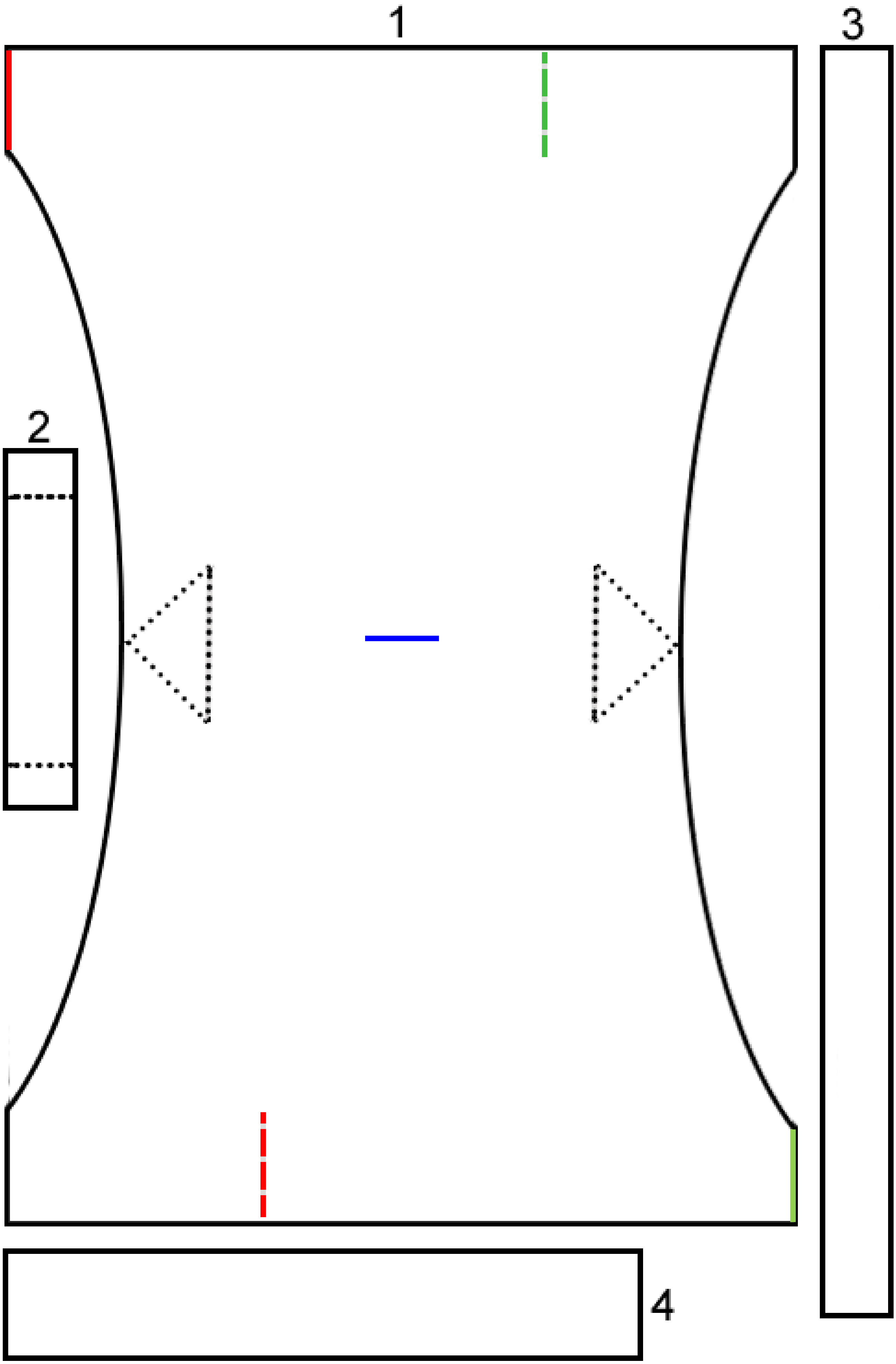
Patron d’ua esquira de papèr